

METODOLOGIA TRZECIA

— PODSTAWOWE FAKTY, HISTORIA PAMIĘTNIKARZA I WYPRAWY DO GUŁAGU W ROZSZERZONEJ RZECZYWISTOŚCI (AR)

Podejście badawcze ma tu kluczowe znaczenie, a uczniowie pracują z dziennikiem badawczym i rzeczywistością rozszerzoną. W rzeczywistości nauczanie zorientowane na badania pozwala im zachowywać się jak naukowcy, ponieważ celem jest nie tylko nauczenie uczniów odpowiadania na pytania, ale także zapewnienie im przestrzeni do formułowania własnych założeń i hipotez, dla których następnie szukają dowodów, a także mogą obalić założenia swoich kolegów z klasy.

Uczniowie powinni zgadywać i stawiać hipotezy na podstawie tego, co już wiedzą. Nie ma znaczenia, czy pierwsze hipotezy są nieprawidłowe, ponieważ ważne jest sprawdzenie ich prawdziwości. Ta metoda nauczania nie jest jeszcze zbyt powszechna, więc podsumowujemy tutaj kluczowe punkty, abyś mógł zdecydować, czy ją zastosować.

KIEDY TA LEKCJA JEST PRZYDATNA?

Chodzenie

- Chcę, aby studenci doświadczyli pracy prawdziwego badacza – formułowania hipotez, zbierania i analizowania danych oraz ich krytycznej oceny.
- W szkole mamy tablety / uczniowie mogą korzystać z telefonów komórkowych.
- Chcę, aby uczniowie pracowali razem, komunikowali się i dzielili rolami.
- Nie przeszkadza mi hałas w klasie.
- Cieszę się, gdy uczniowie zadają interesujące pytania, w tym te, na które nie znam obecnie odpowiedzi.
- Myślę, że poradzę sobie z ewentualną awarią urządzenia.
- Nie mam nic przeciwko zajęciu tylnego miejsca jako nauczyciel.

To się nie wydarzy

- Chcę przekazać jak najwięcej faktów w jak najkrótszym czasie.
- Nie mam tableatów, a uczniowie nie mogą używać telefonów komórkowych.
- Moi uczniowie nie są jeszcze w stanie samodzielnie organizować swojej pracy i potrzebują wskazówek nauczyciela.
- Przeszkadza mi hałas w klasie.
- Nie czuję się komfortowo, gdy uczniowie zadają mi pytania, na które nie znam odpowiedzi.
- Boję się, że coś się zepsuje lub nie będzie działać.
- Czuję się komfortowo z tym, że to ja prowadzę zajęcia.

Cele:

Uczniowie poznają podstawowe fakty dotyczące okresu represji sowieckich. Uczeń porównuje indywidualną historię świadka z szerszym kontekstem historycznym. Uczeń identyfikuje różne perspektywy małej i wielkiej historii. Uczeń wspólnie formułuje pytanie badawcze na dany temat, stawia hipotezę i próbuje ją zweryfikować, korzystając ze źródeł w dzienniku badawczym. Uczeń przedstawia wyniki swoich badań kolegom i koleżankom z klasy, w tym ich stosunek do reżimów totalitarnych i łamania praw człowieka. Na podstawie swoich badań uczeń tworzy własny system wartości oparty na poszanowaniu praw człowieka i wartości demokratycznych.

Pomoce:

Komputer, projektor, głośniki, tablety, drukowane czasopisma naukowe (co najmniej 1 na grupę), papiery i przybory do pisania.

Czas:

3 godziny dydaktyczne

Metoda pracy:

Uczniowie oglądają wideo, dyskutują, pracują z dziennikiem badawczym w grupach, prezentują wyniki swoich badań i wspólnie się nad nimi zastanawiają.

¹Obecnie obsługujemy tylko urządzenia z systemem Android w wersji: www.gulagxr.eu/komiks-a-rozsirena-realita. Pracujemy nad udostępnieniem aplikacji w sklepie Apple, ale niestety obecnie nie możemy korzystać z iPada.

FAZA 1 / 10 min.

Przywołanie

Opis:

Zobacz oddzielną metodologię „Przywołanie“. Wybierz 1 lub więcej działań.

Faza przywołania jest szczególnie ważna w nauczaniu o represjach sowieckich. Uczniowie często nie mają wystarczającej wiedzy na ten temat (w przeciwieństwie do, na przykład, popularnych tematów ze średniowiecza lub II wojny światowej). W związku z tym mogą nie uważać go za ważny i w ogóle nie chcieć się nim zainteresować. Ewokacje pozwalają im aktywować istniejącą wiedzę i pomysły oraz powiązać je z nową nauką. Pobudzi to ich ciekawość i motywację do pogłębiania wiedzy na dany temat. Jednocześnie dowiesz się, z jakimi pomysłami lub mitami uczniowie wchodzi na lekcję. Można je następnie rozwinąć w fazie uświadamiania i obalić.

Podczas fazy przywoływania wspomnij, że będziemy pracować z technologiami cyfrowymi w klasie, a to oznacza, że będziemy musieli przestrzegać zasad ich obsługi. Najlepiej jest pozwolić uczniom określić, jakie powinny być te zasady, w tym konsekwencje ich nieprzestrzegania. Uczniowie z pewnością potrafią nazwać takie zasady własnymi słowami:

- Ze sprzętem obchodzimy się ostrożnie i delikatnie.
- Nie używamy go do działań, które nie są częścią procesu uczenia się (np. surfowanie po sieci, granie w gry).
- Podczas przekazywania sprzętu należy przestrzegać instrukcji nauczyciela.
- Prosimy o zgłaszanie wszelkich problemów technicznych.
- Pomagamy naszym kolegom z klasy, jeśli mają problemy ze sterowaniem.
- Po zakończeniu zajęć zwracamy nauczycielowi sprzęt w dobrym stanie.

FAZA 2 / 5–10 min.

Określamy znaczenie słów

Opis:

Przed odtworzeniem filmu instruktażowego lub pracą ze wspomnieniami pamiętnikarza, dobrym pomysłem jest omówienie z uczniami wszelkich pojęć, które mogą być niejasne. Poniżej wybraliśmy niektóre terminy pojawiające się w filmie, które są nieznanne, zwłaszcza młodszym uczniom. Poniżej znajdują się również sposoby, w jakie można nauczyć się znaczenia tych terminów.

Opcja 1 PROSTE SPOTKANIE

Podaj pojęcie, które może być nieznanne uczniom i omów z nimi jego znaczenie. Nie chodzi o znalezienie dokładnej definicji, ale o wyjaśnienie uczniom znaczenia słów w sposób dostosowany do ich wieku. Zachęcamy do podawania przykładów z innych środowisk. Koncepcja „I to jest jak...”

Opcja 2 BINGO

Przygotowanie:

- Przygotuj 12 kart z definicjami słów.
- Daj każdemu uczniowi losowy wybór 9 definicji w kwadratowej siatce 3x3.

Przebieg gry:

- Przeczytaj uczniom po kolei słowa z listy.
- Zadaniem uczniów jest zaznaczenie definicji słowa na swojej karcie.
- Pierwsza osoba, która zaznaczy 3 słowa z rzędu (pionowo, poziomo lub ukośnie) i krzyknie „Bingo!”, wygrywa.

Komentarze i wskazówki

Wybierz jedną z metod wymienionych osobno w Metodologii przywoływania w zależności od możliwości czasowych.

Komentarze i wskazówki

Oto być może mniej znane słowa i możliwe definicje:

represje – ostre tłumienie oporu lub sprzeciwu wobec reżimu

imperium – duże państwo kontrolujące wiele krajów

chaos – całkowite zamieszanie, nieporządek

terror – przemoc stosowana wobec ludności w celu zastraszenia

agitacja – rozpowszechnianie idei i myśli w celu wywarcia wpływu na ludzi

archiwum – zbiór dokumentów historycznych

prześladowanie – prześladowanie ludzi z powodu ich poglądów lub tożsamości

Radziecki – odnoszący się do Związku Radzieckiego

sabotaż – celowe uszkodzenie lub utrudnianie działania

szpiegostwo – potajemne zdobywanie informacji dla obcego mocarstwa

standard – ustalona reguła, miara lub wymóg

amnestia – ułaskawienie, umorzenie przestępstw

obóz – obóz Gułag

OPCJA 3 TWARDE KRZESŁO

Uczeń siedzi plecami do tablicy, podczas gdy nauczyciel zapisuje słowo na tablicy. Pozostali uczniowie muszą następnie wyjaśnić słowo uczniowi, który siedzi plecami do tablicy, nie wymieniając go bezpośrednio. Uczeń na gorącym krześle musi następnie odgadnąć, co to za słowo. Ta gra może być szybko rozegrana z kilkoma różnymi słowami i uczniami.

OPCJA 4 POSZUKIWANIE DEFINICJI

Na potrzeby tego ćwiczenia należy wcześniej przygotować kartki papieru z wyrażeniami i, osobno, z odpowiadającymi im definicjami. Rozdaj losowo kartki papieru i poproś uczniów, aby znaleźli swoich „partnerów” z odpowiednim wyrażeniem lub definicją. Jest to szybkie i interaktywne ćwiczenie, które zmusza uczniów do komunikowania się i omawiania znaczeń słów, umieszczania definicji w kontekście i krytycznego myślenia.

OPCJA 5 OBRAZY NA ŻYWO

Uczniowie stoją w kręgu z zamkniętymi oczami, nauczyciel czyta termin, a uczniowie muszą spróbować wyrazić jego znaczenie za pomocą swoich ciał. Następnie otwierają oczy i komentują. Co ciekawe, uczniowie często spontanicznie tworzą odpowiednią żywą rzeźbę, nie zdając sobie sprawy, że znają ten termin

Komentarze i wskazówki

Oto pytania, na które można odpowiedzieć po obejrzeniu filmu:

1. Kiedy i z jakiego powodu powstały pierwsze obozy pracy w Związku Radzieckim?
2. Ile osób było więzionych w obozach podczas istnienia Gułagów i ile osób w nich zmarło?
3. Jakie były typowe warunki pracy i codzienna rutyna więźniów w łagrach?
4. Kto mógł być ofiarą uwięzienia w obozie pracy i z jakich powodów?
5. Jaki był los ludzi po zwolnieniu z łagrów i kiedy obozy zostały oficjalnie zamknięte?
6. Dlaczego powinniśmy zajmować się tematem Gułagu w naszym kraju?

Wskazówka: Zamiast odtwarzać cały film naraz, możesz również odtwarzać go w częściach i pozwolić uczniom zgadywać, co będzie dalej. Mogą odgadnąć inne fakty lub wydarzenia, zanim film zakończy historię. Może to aktywować ich istniejącą wiedzę (np. na temat II wojny światowej, wpływu śmierci Stalina itp.)

FAZA 3 / 5–10 min.

Wideo CO TO BYŁ GUŁAG

Opis:

Ten film edukacyjny w jasny sposób podsumowuje kluczowe fakty dotyczące represji w Związku Radzieckim. Zapewnia kompleksowe spojrzenie w skali makro na historyczny rozwój represji, koncentrując się na erze Stalina i europejskim kontekście gułagów.

Wideo można wykorzystać do krótkiego wprowadzenia do tematu na początku lekcji.

Po prostu odtwórz film i poproś uczniów, aby skupili się na odpowiadaniu na istniejące pytania dotyczące tematu lub identyfikowaniu kluczowych informacji

Oto link do filmu: www.gulagxr.eu/video-a-pribehy

Po obejrzeniu filmu należy zapytać uczniów, co było dla nich nowe. Na przykład dla wielu uczniów na lekcjach pilotażowych nowością było to, że Gułag nie był tylko jednym obozem, ale całym systemem obozów. Inni nie zdawali sobie sprawy ze skali systemu i liczby ofiar. Większość uczniów nie zdawała sobie sprawy z europejskiego wymiaru represji.

Jest to również związane z pytaniem, dlaczego powinniśmy zajmować się tematem Gułagu w naszym kraju.

Przed kolejnym etapem można również zapytać, co uczniowie powinni wiedzieć dalej, aby pogłębić swoje zrozumienie sowieckich represji i odpowiednio dostosować nauczanie.

Z naszego doświadczenia wynika, że uczniowie najczęściej chcieli poznać historię prawdziwego świadka z naszego kraju. Co również oferujemy jako możliwy kolejny krok.

Wskazówka: Jeśli masz mało czasu i omówiłeś już temat represji sowieckich na poprzedniej lekcji, możesz pominąć tę sekcję. Alternatywnie można ją zastąpić rysując oś czasu i zapisując wraz z uczniami ważne wydarzenia z historii represji sowieckich.

Historia pamiętnikarza

Popis:

Wybierz historię z archiwum historii.

Wspomnienia świadka wnoszą do nauczania wymiar tzw. małej historii i tym samym odpowiednio uzupełniają informacje z poprzedniego filmu. Pozwalają nam spojrzeć na sowieckie represje przez pryzmat cierpienia konkretnej osoby. Wszystkie filmy są dość wymagające emocjonalnie, więc przypomnij uczniom o zasadach zaangażowania, jeśli oglądanie historii jest dla kogoś zbyt wymagające psychicznie.

Oto kilka wariantów tego, jak można pracować z nagraniem wideo pamiętkowego.

1. Poproś uczniów, aby podczas słuchania zapisywali główne punkty opowieści autora wspomnień. Następnie, w parach, porównaj ich notatki i stwórz oś czasu jego lub jej życia.
2. Podziel film na 3 części. Po każdej części zatrzymaj się i poproś uczniów, aby przedyskutowali w grupach, czego się właśnie nauczyli i jak ta historia na nich wpłynęła.
3. Poinstruu uczniów, aby podczas słuchania zanotowali 3 emocjonalnie silne momenty z historii. Następnie niech przeanalizują te momenty w parach – dlaczego są emocjonalne, co mówią o warunkach w Gułagu itp.
4. Rozdaj kartki i poproś każdego ucznia o narysowanie sceny z opowiadania, która go zainteresowała. Następnie wyświetl i omów dzieła.
5. Na koniec zadaj uczniom pytania takie jak: Co wydało ci się najciekawsze w tej historii? Co było najbardziej zaskakujące? Jakie emocje w tobie wywołała? Jakie wydarzenie w jego życiu doprowadziło do represji? Czy autor wspomnień miał możliwość uniknięcia represji?

Komentarze i wskazówki

Wskazówka: Sprawdź, czy uczniowie zrozumieli historię. Wystarczy zadać kilka pytań sprawdzających w trakcie filmu lub na jego końcu. Kim była ofiara represji? Dlaczego trafiła do gułagu? itp

Wskazówka: Pomniki nie zawsze są dobrze rozumiane (słaby głos, akcent). Dlatego dobrym pomysłem jest jednocześnie włączenie napisów.

Wskazówka: Jeśli w szkole nie ma tabletów, ale można korzystać z telefonów, można poprosić uczniów, aby korzystali z własnych telefonów, aby śledzić historie wybranych pamiętnikarzy. Wszystkie historie są łatwo dostępne na naszej stronie projektu w serwisie [Vimeo](#).

Wskazówka: Jeśli znasz uczniów od dłuższego czasu, możesz przeprowadzić eksperyment. Poproś uczniów, aby przypomnieli sobie ważne wydarzenie z życia szkoły, które prawdopodobnie wszyscy pamiętają (np. pierwszy dzień w szkole, ważną wycieczkę itp.), a następnie zadaj im pytania, takie jak „W co był ubrany dyrektor tego dnia?“, „Jakiego koloru był autobus?“, „Kto siedział w pierwszym rzędzie?“ itp. itp. Ponownie, uczniowie mogą zapisać swoje odpowiedzi na kartkach papieru i pokazać je lub wypowiedzieć bezpośrednio. Najprawdopodobniej będą się one nieznacznie różnić. Ta demonstracja może być wykorzystana do pokazania, że dana osoba nie musi kłamać, ale jej wspomnienia mogą różnić się w szczegółach od tego, jak ktoś inny zapamiętał dane wydarzenie. Wynika to ze sposobu, w jaki działa ludzka pamięć. Dlatego dobrym pomysłem jest zweryfikowanie lub uzupełnienie relacji wspominającego informacjami z innych źródeł. Krótko mówiąc, pamiętnik może służyć jako jedno ze źródeł wiedzy o przeszłości, ale nie powinien być jedynym.

Wskazówka: Oprócz śledzenia historii jednego autora wspomnień, możesz również podzielić klasę na grupy i przypisać do każdej z nich innego autora wspomnień. Zapoznaj się z metodologią **PODSTAWOWE FAKTY I PORÓWNANIE OPOWIEŚCI RÓŻNYCH PAMIĘTNIKARZY**. Należy jednak wziąć pod uwagę konieczność wydłużenia czasu.

Dziennik badań

Opis:

CO NALEŻY ZROBIĆ PRZED ZAJĘCIAMI?

- Wydrukuj czasopisma badawcze lub zabezpiecz je z wyprzedzeniem za pośrednictwem strony internetowej Gulag XR. Zalecamy 1 czasopismo na 2–3 uczniów.
- Sprawdź dziennik badań, sprawdź poszczególne strony oznaczone ikoną AR. Czy je rozumiesz? Czy wszystko jest dla Ciebie jasne? Jeśli nie, obejrzyj film wyjaśniający.
- Upewnij się, że masz wystarczającą liczbę tabletów/telefonów komórkowych, że są one naładowane i sprawne. Zalecamy 1 tablet na 3-6 uczniów.
- Zainstaluj aplikację Gulag XR dostępną w sklepie Google Play na wszystkich tabletach.
- Jeśli jako szkoła zezwalasz uczniom na pracę na własnych telefonach komórkowych, zapewnij uczniom dostęp do szkolnego Wi-Fi z wyprzedzeniem i nie zmuszaj ich do korzystania z własnej taryfy do pobierania danych. Oto podstawowe zasady korzystania z metody Bring Your Own Device (BYOD):
 1. ustalenie jasnych zasad korzystania ze sprzętu podczas lekcji. Na przykład, kiedy mogą z niego korzystać i w jakim celu. Upewnij się, że są one przestrzegane.
 2. Zapewnienie równego dostępu do edukacji. Nie wszyscy uczniowie mają własne nowoczesne obiekty. Przygotuj alternatywę dla tych uczniów. Alternatywnie, w zależności od sytuacji społecznej w szkole, nie używaj tej metody!
 3. Pomyśl o bezpieczeństwie. Naucz uczniów bezpiecznego korzystania z urządzeń i udostępniania danych. Należy pamiętać o ochronie prywatności uczniów. Oczekuje się, że uczniowie będą dzielić się urządzeniami. Czy uczeń A nie może uzyskać dostępu do poufnych wiadomości ucznia B?
- Przygotowanie planu awaryjnego na wypadek problemów technicznych z działaniem sprzętu.

PROCEDURA NAUCZANIA

1. Wyjaśnij uczniom cel i przebieg ćwiczenia. Na przykład: wypróbujesz pracę prawdziwego badacza. To ćwiczenie opiera się na prawdziwych wydarzeniach i doświadczeniach badacza Gulagu XR, którzy sami udali się do Rosji, aby zbadać pozostałości byłych obozów. Możesz śledzić historię badacza po lewej stronie dziennika, gdzie historia prawdziwej osoby - Stepana i jego przyjaciół - jest opisana w komiksowym skrócie. Po prawej stronie znajdują się wpisy z jego pamiętnika. Ta strona działa również jako wyzwalacz rzeczywistości rozszerzonej. Wystarczy otworzyć aplikację Gulag XR na tablecie lub telefonie komórkowym, skierować kamerę urządzenia na stronę, a uruchomi się rzeczywistość rozszerzona, która pomoże odpowiedzieć na pytania badawcze na tej stronie. Notatki można zapisywać w dzienniku lub na papierze. Uczestnicy zostaną podzieleni na grupy, a każda z nich będzie pracować niezależnie we własnym tempie. Każda grupa wybierze jednego rzecznika, który zaprezentuje wyniki badań pozostałym grupom pod koniec zajęć. Każdej grupie przydzielono numery stron czasopisma do zbadania. Niektóre strony są wspólne dla wszystkich grup, niektóre są przeznaczone tylko dla jednej grupy.
2. Zanim podzielisz uczniów na grupy i rozdasz im urządzenia, pokaż wszystkim, jak działa aplikacja i jakie numery stron należy śledzić.
3. Podziel uczniów na grupy, aby utworzyć 6 grup. Najlepiej byłoby, gdyby grupa liczyła nie mniej niż 2 i nie więcej niż 5 uczniów. Jeśli liczba uczniów jest zbyt mała, można na przykład podzielić uczniów tylko na 5 grup i pominąć jeden temat w dzienniku badań.
4. Rozdaj sprzęt uczniom i upewnij się, że wszystkie grupy rozumieją zadanie i technikę działania.
5. Praca w grupach - uczniowie pracują zgodnie z zadaniem w dzienniku badawczym, rozwijają hipotezy i znajdują odpowiedzi. Nauczyciel nadzoruje, pomaga rozwiązywać problemy, ale nie odpowiada na pytania badawcze zamiast uczniów – to jest ich zadanie i sens całej aktywności.

Komentarze i wskazówki

Wskazówka: Instalacja aplikacji Gulag XR zajmuje mniej niż 200 Mb. Musisz więc mieć wystarczająco dużo miejsca na tablecie lub telefonie komórkowym i pobrać aplikację tylko wtedy, gdy jesteś podłączony do Wi-Fi i nie masz limitu ilości danych, które możesz przesłać. Dlaczego aplikacja jest tak nieporęczna? Ponieważ zawiera wszystkie filmy, dźwięki, zdjęcia itp., czyli nie trzeba korzystać z internetu w ciągu godziny. Zostanie to szczególnie docenione, gdy uczniowie będą zajęci pracą i nie będą ograniczeni faktem, że sieć właśnie się zawiesiła, a połączenie szkolne nie działa

Wskazówka: W klasie będziesz pracować z technologią. A technologia może się zepsuć i nie działać, gdy jest najbardziej potrzebna. Ale nie rozpaczaj! Nawet studenci rozumieją, że awarie są normalną częścią pracy z technologią.

Najlepiej się przygotować. Miej pod ręką zapasowe aktywności na wypadek awarii. Mogą to być teksty na naszej stronie internetowej, filmy z historiami wspomnień lub tematy do dyskusji. Ale nie polegaj tylko na treściach cyfrowych. Przygotuj także opcje „analogowe” - pracę z tekstem, zadania grupowe, debaty.

Kluczowe jest zachowanie spokoju. Nie traktuj problemów technicznych jako porażki, ale jako okazję do pokazania uczniom, jak radzić sobie z nieoczekiwaną sytuacją. W końcu elastyczność i improwizacja to ważne umiejętności dydaktyczne.

Należy również pamiętać, że aktywne zaangażowanie uczniów może pomóc w przezwyciężeniu trudności technicznych. Pozwól uczniom zasugerować rozwiązania pozwalające obejść awarię lub podzielić się działającym sprzętem. Wzmocni to ich odpowiedzialność.

Trzymamy kciuki, abyś dobrze się bawił na lekcji technologii. Jeśli się nie uda, uspokój się. Ważne jest, aby uczniowie wynieśli nową wiedzę i doświadczenie. Stanie się tak, nawet jeśli wszystko nie zadziała w 100%.

1. Śledź czas i informuj uczniów, ile czasu im pozostało. Powinni mieć co najmniej 5 minut na wspólne omówienie, kto przedstawi wyniki badań i co grupa chce przekazać innym.
2. Prezentacja - każda grupa krótko podsumuje proces i wyniki swojego badania. Jeśli Twoja klasa nie jest przyzwyczajona do tego sposobu pracy, dobrym pomysłem jest wcześniejsze ustalenie zasad tego, co ma się wydarzyć podczas prezentacji. Wystarczy na przykład kilka podstawowych zasad:
 - prelegent przedstawia się i mówi, dla której grupy będzie prezentował.
 - Mówca krótko podsumowuje temat, cel i proces pracy swojej grupy.
 - Prezentacja nie powinna trwać dłużej niż 5 minut, aby umożliwić wszystkim grupom zmianę.
 - Inni słuchają uważnie, pozwalają mówcy skończyć i nie komentują prezentacji przedwcześnie.
 - Po prezentacji jest miejsce na 1-2 dodatkowe pytania w celu wyjaśnienia lub pogłębienia tematu. Pytania muszą być rzeczowe.
 - Po prezentacji następuje krótkie podsumowanie i podziękowania dla prelegenta.
 - Wszyscy szanują różne opinie i sposoby pracy innych grup. Nie oceniamy, kto był „najlepszy”.
 - Nauczyciel moderuje prezentacje i dba o przestrzeganie zasad. Docenia jakość pracy grup. Jednak zawsze lepiej jest, gdy klasa ustala zasady, niż gdy ty jako nauczyciel ustalasz je autorytatywnie.

Wskazówka: Obecnie obsługujemy tylko urządzenia z systemem Android w wersji: www.gulagxr.eu/komiks-a-rozsirena-reality. Pracujemy nad udostępnieniem aplikacji w sklepie Apple, ale niestety obecnie nie możemy korzystać z iPada. .

Wskazówka: Jeśli zamierzasz korzystać z tabletów w pomieszczeniu innym niż zwykła sala lekcyjna, upewnij się, że tablety działają dobrze w oświetleniu w tym miejscu (w silnym mroku lub ciemności tablet może nie uruchamiać rozszerzonej rzeczywistości prawidłowo - np. jeśli pracowałeś w piwnicy, wieczorem na zewnątrz itp.)

Wskazówka: Podział na grupy można pozostawić uczniom, ale w literaturze edukacyjnej losowe grupy są podawane jako przykład dobrej praktyki. Pozwala to na współpracę uczniów, którzy normalnie mogliby ze sobą nie współpracować. Na przykład, można użyć budżetu od pierwszego, drugiego do szóstego. Zawsze jednak należy wyjaśnić uczniom, do czego to służy.

Wskazówka: Upewnij się, że uczniowie rozumieją pojęcie hipotezy. Pracuj z nim w dzienniku badawczym.

Wskazówka: Tradycyjny szkolny układ biurek (siedzenie w parach z przejściami między biurkami) nie jest zbyt odpowiedni. Lepiej jest stworzyć 6 gniazd, w których uczniowie siedzą naprzeciwko siebie i mogą bez przeszkód wchodzić w interakcje. Najlepiej, jeśli przestrzeń w klasie na to pozwala, rozmieścić gniazda dalej od siebie, aby grupy nie przeszkadzały sobie nawzajem – będą słuchać filmów.

FAZA 5 / 5–20 min.

Refleksja

Popis:

Refleksja na koniec lekcji na temat represji sowieckich jest ważna, ponieważ pomaga uczniom lepiej uporządkować i doświadczyć zdobytej wiedzy na temat funkcjonowania systemu totalitarnego. Zmusza ich do podsumowania głównych faktów i losów konkretnych osób. Jednocześnie zmusza ich do zastanowienia się nad wpływem istnienia gułagów na jednostki i całe społeczeństwo oraz do odniesienia tych wydarzeń do teraźniejszości. W ten sposób uczniowie mogą uświadomić sobie wartość praw i wolności człowieka. Mają możliwość wyrażenia własnych poglądów na ten temat i zadawania dodatkowych pytań. Ty, jako nauczyciel, otrzymujesz informację zwrotną na temat zrozumienia materiału.

Oto wskazówki, jak się zastanowić:

- Jeśli pracowałeś z mapą myśli w fazie przywoływania, użyj jej. Niech uczniowie wypełnią mapę myśli innym kolorem, wpisując 5 kluczowych słów, które utkwiły im w pamięci podczas lekcji. Następnie przedyskutuj, dlaczego wybrali te słowa i jak ich zrozumienie represji sowieckich pogłębiło się w porównaniu z sytuacją sprzed 40 minut.
- Jeśli pracowałeś z pytaniem “Dlaczego w ogóle powinniśmy uczyć się o represjach sowieckich?”, zadaj je ponownie i poproś kilku uczniów o zastanowienie się nad ich zmianą.
- Zadaj 3 pytania otwarte: Czego nowego się nauczyłeś? Jak wpłynęła na ciebie historia autora wspomnień? Jakie informacje znalazłeś w dzienniku badawczym?

Komentarze i wskazówki

Wskazówka: Jeśli wybrałeś V-CH-D (wiem - chcę się uczyć - nauczyłem się) jako aktywność przywoływania, dobrym pomysłem jest użycie jej tutaj, aby sformułować kolumnę „nauczyłem się”.

Jakie pytania nasunął temat? Poproś uczestników o krótką refleksję ustną lub na papierze.

- Na tablicy zapisz “Kluczowe wnioski” i “Pytania do przemyślenia”. Zachęć uczniów do swobodnego dodawania pomysłów. Na koniec podsumuj i skomentuj wypowiedzi.
- Zapytaj o 1-2 rzeczy, które najbardziej zainteresowały uczniów i 1–2 pytania, które przysły im do głowy. Zostaw miejsce na dzielenie się.
- Anonimowa refleksja nad artykułem - 1 rzecz, która mnie zainteresowała + 1 pytanie na ten temat. Ci, którzy chcą, mogą się podzielić, ci, którzy nie chcą, mogą przykleić to na flipcharcie lub tablicy.
- Poproś uczniów, aby w parach lub małych grupach wspólnie przygotowali krótki tekst na temat represji sowieckich, który mógłby pojawić się w nowym podręczniku do historii.

Jeśli masz czas i jesteś do tego przyzwyczajony, możesz zadawać pytania takie jak:

- *Co dały mi te zajęcia?*
- *Za co chciałbym pochwalić każdego na tej sali (w tym siebie)?*
- *Jak sądzę, co spowodowało takie zło?*
- *Czy temat Gułagu jest nadal aktualny?*
- *Co można zrobić, aby upamiętnić ofiary represji?*
- *Co mogę zrobić, aby coś takiego się nie powtórzyło?*

Poproś uczniów, aby usiedli wygodnie w kręgu. Poczekać, aż będą cicho i weź „mówiący kamień”. Mówiący kamień oznacza, że tylko osoba trzymająca przedmiot może mówić. Mówi krótko i tylko do rzeczy. Krótko podsumuj każdą część dzisiejszej lekcji. Poproś uczniów (kto chce), aby skomentowali pytania lub powiedzieli innym wszystko, co uważają za ważne i istotne dla tematu. Każdy, kto nie chce mówić, przekaże kamyk dalej i nie będzie do tego zmuszany.

Wskazówka: Współpraca i komunikacja są ważną częścią tej lekcji. Podczas lekcji zwracaj uwagę na to, co dzieje się w grupach. W refleksji możesz również zadawać pytania dotyczące współpracy i komunikacji lub doceniać momenty, które zauważyłeś. Na przykład, może się zdarzyć, że grupa nie odniosła sukcesu w swoich własnych badaniach historycznych, ale być może dobrze się komunikowała, współpracowała, pomagała w rozwiązywaniu problemów technicznych, była w stanie dobrze podzielić swoją pracę, poczyniła duże postępy w stosunku do początkowego stanu wiedzy itp. Są to bardzo ważne aspekty nauczania, być może nawet ważniejsze niż sam materiał historyczny.

OCENA

Oparta na kryteriach ocena postępów uczniów jest ważna w nauczaniu (nie tylko) o represjach sowieckich, ponieważ pozwala nauczycielowi lepiej zdiagnozować poziom zrozumienia kluczowych faktów przez uczniów, rozwój ich myślenia historycznego i postawy wobec wartości etycznych. Refleksja nad spełnieniem kryteriów dostarcza również informacji zwrotnych do dalszego nauczania. Ufamy, że stworzyłeś swój własny system oceniania odpowiedni do Twoich celów. Oto przykład tego, jak można skonfigurować system oceny, w tym możliwe przykłady odpowiedzi uczniów. Załóżmy trzy poziomy opanowania tematu.

POZIOM PODSTAWOWY

Opis kryteriów:

Uczeń potrafi podać tylko podstawowe fakty dotyczące funkcjonowania łagrów. Potrafi jedynie bardzo zgrubnie umiejscowić je w historycznym okresie istnienia ZSRR. Podaje krótką historię konkretnego więźnia. Powierzchnie postrzega związek między przyczynami i skutkami. Nie wykazuje znaczącego zainteresowania kwestią łamania praw człowieka i wartościami demokratycznymi. Uczeń nie potrafi sformułować pytania badawczego (np. dlaczego więźniowie nie uciekli) lub formułuje je bardzo ogólnikowo. Podczas pracy z pytaniami w dzienniku badawczym uczeń nie jest w stanie postawić własnych hipotez. Próba weryfikacji jest minimalna; uczeń czeka na to, co powie nauczyciel lub inni członkowie grupy.

Przykład wystąpienia ucznia:

„Łagry były w Rosji, ponieważ był tam Stalin i zmuszał ludzi do ciężkiej pracy. Pan Nowak był tam więziony”.

POZIOM ŚREDNI

Opis kryteriów:

Uczniowie potrafią opisać funkcjonowanie gułagów, umiejscowić je w okresie stalinowskim i rozróżnić kilka rodzajów represji. Analizuje historię konkretnego więźnia. Potrafi opisać kilka przyczyn i konsekwencji represji. Omawia zagadnienia i zadaje pytania. Wykazuje częściowe zrozumienie wartości demokracji i praw człowieka. Uczeń potrafi sformułować pytanie badawcze (np. Jakie były główne powody, dla których więźniowie z trudem uciekali z łagrów?), choć niedokładnie. Pracując nad pytaniami w dzienniku badawczym, próbuje stawiać własne hipotezy, ale potrzebuje do tego wskazówek. Weryfikacja hipotez jest bardziej powierzchowna, opiera się raczej na ogólnych założeniach niż na dostępnych źródłach.

Przykład wystąpienia ucznia:

„Więźniowie w łagrach pracowali w nieludzkich warunkach. Najgorzej było za czasów Stalina. Pan Nowak został uwięziony na podstawie sfigowanych zarzutów. Uważam, że to było niesprawiedliwe. Czy nie jest to pogwałcenie praw człowieka?”.

WYSOKI POZIOM

Opis kryteriów:

Uczeń potrafi szczegółowo opisać funkcjonowanie gułagów i rozróżnić różne rodzaje represji. Potrafi wyjaśnić historyczny kontekst ich powstania i rozwoju, w tym przyczyny i konsekwencje. Opisać, jak represje zmieniały się w czasie. Analizuje konkretne losy więźniów i zastanawia się nad nimi z perspektywy etycznej. Aktywnie omawia kwestie demokracji, wolności i praw człowieka. Uczeń potrafi sformułować jasne, konkretne i dobrze zdefiniowane pytanie badawcze związane z tematem (np. Jakie konkretne czynniki spowodowały, że ucieczki więźniów z gułagów były rzadkie?). Aktywnie rozwija własne hipotezy podczas pracy z dziennikiem badawczym. Weryfikując hipotezy, stara się polegać na dostępnych źródłach, a nie tylko na własnych założeniach. Ewentualnie proponuje sposoby weryfikacji hipotez. Uczeń wykazuje zdolność do głębszej analizy i krytycznego myślenia.

Przykład wystąpienia ucznia:

„Gułagi były obozami w Związku Radzieckim, gdzie ludzie byli wysyłani do pracy przymusowej. Powstały po rewolucji, kiedy komuniści doszli do władzy. Początkowo trafiali do nich głównie ich przeciwnicy, ale potem, pod rządami Stalina, rozprzestrzeniły się i każdy, kto ich nie lubił lub się z nimi nie zgadzał, mógł tam trafić. Podczas kolektywizacji i budowy fabryk w latach trzydziestych XX wieku komuniści zamykali wielu ludzi. Musieli wykonywać ciężką i niebezpieczną pracę, często gdzieś na Syberii lub przy budowie fabryk. Wielu ludzi tam zginęło.

Jednym z więźniów był pan Novák, zwykły robotnik, a nawet komunista. Aresztowano go i oskarżono o szpiegostwo, choć nie było to prawdą. Spędził pięć lat w obozie pracy na Syberii, gdzie zachorował na gruźlicę. Kiedy został zwolniony, nie był już w stanie normalnie pracować i utrzymywał się najlepiej jak potrafił. Jego historia pokazuje, jak cały reżim łamał prawa człowieka i niszczył ludzkie życie. Z moralnego punktu widzenia jest to straszne. Dlatego ważne jest, aby bronić demokracji i wolności, aby takie rzeczy się nie powtórzyły“.

Ponieważ ćwiczenie to koncentruje się również na współpracy i prezentacji, proponujemy tutaj możliwe kryteria oceny tych aspektów. Ważne jest, aby pamiętać, że uczeń, który jest na przykład wysoki w domenie poznawczej, może być niski w kategorii współpracy itp.

● POZIOM PODSTAWOWY

W minimalnym stopniu angażuje się w pracę grupową. Podczas prezentacji może przedstawić tylko niektóre ustalenia swojej grupy.

● POZIOM ŚREDNI

Aktywnie współpracuje w grupie. Podsumowuje główne ustalenia i przebieg pracy podczas prezentacji.

● WYSOKI POZIOM

Jest aktywnym członkiem grupy, pomagającym innym. Jasno i zwięźle przedstawia wyniki pracy. Zadaje pytania uzupełniające.

